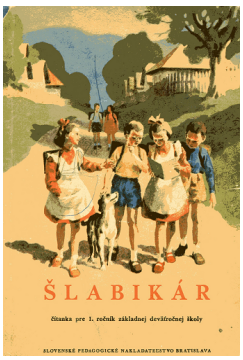
Šlabikár, abecedár :)

Učebnica počiatočného čítania. Predchodcom šlabikára bol abecedár.

V historickom vývoji šlabikára mala rozhodujúci význam metóda ich zostavovania (metódy počiatočného čítania). Prvý šlabikár *Slabikář Český*, zostavený písmenkovou a slabikovacou metódou a s náboženským obsahom vyšiel roku 1547 v Prostějove. Pod jeho vplyvom vyšli aj prvé slovenské šlabikáre: trnavský *Slabikář slowenský* (1725) prešovský (1762) a dolnokubínsky (asi roku 1771). Spoločensko politické pomery v bývalom Rakúsko-Uhorsku podmienili v 1. polovici 18. storočia vznik polyglotných (viacrečových) šlabikárov: slovensko-nemecko-latinské a slovensko-maďarsko-latinské šlabikáre vyšli v Budíne alebo v Trnave (D.Bocko, J.Kollár). V 2. polovici 18. storočia sa začala rozvíjať hlásková metóda. P.Doležal podľa nej zostavil prvý slovenský obrázkový šlabikár *Samaučjícý Abeceda*, ďalej ju uplatňovali J.Fizel a M.M.Hodža. Na spojenie čítania s písaním vznikla skriptologická metódy. Touto metódou šlabikáre písali S.Ormis, J.Palárik a H.Ertl. Novým prínosom koncom 19. storočia bola analyticko-syntetická metóda, podľa ktorej F.Macvejda vydal vysoko hodnotnú *Čítanku malých* (1888). Vo viacerých vydaniach vyšli šlabikáre J.Bežu, R.U.Podtaranského, J.Zellingera (s maďarskou tendenciou), J.Bellu, A.P.Zátureckého a J.Slávika. Za prvej Československej republiky hľadanie nových ciest napodobením cudzích vzorov v metodike počiatočného čítania viedlo k vzniku fonomimickej metódy (F.Mojto, M.Moyzes, J.Koreň a Ľ.Remeník) a v 30. rokoch 20. storočia vrcholil zápas o globálnu metódu (najmä V.Příhoda, F.Musil a V.Musilová). Po roku 1945 autori slovenských šlabikárov sa usilovali uplatniť najlepšie pedagogické skúsenosti predchádzajúceho obdobia a skúsenosti elementárnej metodiky v ZSSR (J.Brťka, M.Foltin, M.Rázusová-Martáková, K.Dobiš, J.Baďurík). Od roku 1949 sa dlho používali šlabikáre J.Brťku, ktorý v *Prvej čítanke* (1949) zaviedol ako prvý v ČSSR hláskovú analyticko-syntetickú metódu.

1961

1961

1980

1986

1986

1986

1990

1991

Slovenské šlabikáre

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

Ondrej Pavlík, *Pedagogická encyklopédia Slovenska 1 (A-O, 2 (P-Ž)*, Veda, Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava 1984, 1985, ISBN 71-026-84, 71-063-85.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania